

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**στην πρόταση νόμου «Οικονομική εξυγίανση των πολιτικών κομμάτων»**

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της αρχής

Τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων και ιδίως το φαινόμενο του υπέρογκου τραπεζικού δανεισμού που ορισμένα εξ αυτών έχουν συσσωρεύσει αποτελεί ένα διαρκές πρόβλημα για τη δημοκρατία και τη λειτουργία της, αφού νοθεύει τον πολιτικό ανταγωνισμό, δημιουργώντας συνθήκες ανισοτιμίας μεταξύ των πολιτικών κομμάτων, αλλά κυρίως υπονομεύει την ανεξαρτησία των υπερχρεωμένων κομμάτων. Την ίδια στιγμή αποτελεί μία μείζονα πρόκληση προς το κοινό περί δικαίου αίσθημα, καθώς δημιουργείται στους πολίτες η πεποίθηση ότι τα κόμματα – και ιδίως εκείνα που κυβέρνησαν καθ' όλη την περίοδο από τη μεταπολίτευση έως και την έναρξη της οικονομικής κρίσης – βρίσκονται υπεράνω νόμου και υποχρεώσεων και μπορούν να λαμβάνουν «δανεικά και αγύριστα», σε αντίθεση με τους ίδιους που αντιμετωπίζουν διαρκώς πλέον τον κίνδυνο της υπερχρέωσης και της πτώχευσης.

Οι επί το αυστηρότερο αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο για τα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων που υιοθετήθηκαν την προηγούμενη δεκαετία και ειδικά την περίοδο 2016-2018 συνέβαλαν καθοριστικά στην εφεξής εξυγίανση της οικονομικής λειτουργίας των πολιτικών κομμάτων, ωστόσο παραμένει ενεργό και άλυτο το πρόβλημα της συσσώρευσης χρεών από την προηγούμενη περίοδο από συγκεκριμένα κόμματα.

Με δεδομένη τη θέση που επιφυλάσσει το ελληνικό Σύνταγμα στα πολιτικά κόμματα και τον θεμελιώδη ρόλο τους στη λειτουργία του σύγχρονου δημοκρατικού πολιτεύματος, τα κόμματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν ως οποιαδήποτε ιδιωτική δραστηριότητα ή «επιχείρηση», αλλά κάθε ρύθμιση για την οικονομική τους εξυγίανση οφείλει να διασφαλίζει ταυτόχρονα τη βιωσιμότητά τους. Ωστόσο, αυτό σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να καταλήγει σε ένα ιδιότυπο καθεστώς δανειακής ασυλίας και στην παραπομπή της αποπληρωμής του συσσωρευμένου χρέους στις καλές και κακές.

Μέχρι σήμερα, ο νομοθέτης έκανε την επιλογή να δώσει στα πολιτικά κόμματα το περιθώριο να εξυγιάνουν με δική τους πρωτοβουλία και σε συνεργασία με τις τράπεζες τα οικονομικά τους και να διευθετήσουν τα χρέη τους. Πρόκειται για κάτι που έκαναν πράγματι αρκετά κόμματα, όχι όμως και εκείνα που είχαν τη μερίδα του λέοντος στον τραπεζικό δανεισμό, τα οποία εξακολουθούν να αυξάνουν ανεξέλεγκτα τις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Βάσει των ανωτέρω, καθίσταται αναγκαία η νομοθετική παρέμβαση προκειμένου να αυστηροποιηθεί ακόμη περισσότερο το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και κυρίως να διασφαλιστεί ότι τα πολιτικά κόμματα και τα στελέχη τους θα φροντίσουν σοβαρά και συστηματικά για την απομείωση και τελικά την εξόφληση των συσσωρευμένων χρεών τους.

Επί των άρθρων

Με το πρώτο άρθρο της προτεινόμενης ρύθμισης, μειώνεται το ποσοστό της συνολικής ετήσιας κρατικής χρηματοδότησης το οποίο είναι βάσει του νόμου 3023/2002 (Α' 146), όπως ισχύει, ανεκχώρητο έναντι απαιτήσεων από δανειακές συμβάσεις από πενήντα τοις εκατό (50%) που ήταν μέχρι σήμερα σε εικοσιπέντε τοις εκατό (25%).

Με τη ρύθμιση αυτή εξασφαλίζεται αφ' ενός η διαφύλαξη ενός ελάχιστου τμήματος της κρατικής χρηματοδότησης προκειμένου να καλύπτεται η στοιχειώδης λειτουργία ενός κόμματος, σύμφωνα και με τη λογική του άρθρου 29 του Συντάγματος για την κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων, αφ' ετέρου η διοχέτευση ενός μεγαλύτερου τμήματος αυτής προς την εξόφληση συσσωρευμένων τραπεζικών χρεών, με στόχο την επιτάχυνσή της.

Με το δεύτερο άρθρο της προτεινόμενης ρύθμισης προβλέπεται η παρακράτηση ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) της βουλευτικής αποζημίωσης των μελών των κοινοβουλευτικών ομάδων για την εξόφληση απαιτήσεων έναντι των οικείων πολιτικών κομμάτων, εφ' όσον αυτά είναι υπερχρεωμένα. Για τους σκοπούς της διάταξης αυτής ένα κόμμα λογίζεται ως υπερχρεωμένο όταν το σύνολο των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων του σύμφωνα με τον ετήσιο ισολογισμό του υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που έλαβε κατά το ίδιο έτος, εξαιρουμένης τυχόν εκλογικής χρηματοδότησης.

Η προτεινόμενη διάταξη υπαγορεύεται όχι μόνο από την ανάγκη εξεύρεσης πόρων για την εξόφληση των συσσωρευμένων χρεών πολιτικών κομμάτων, αλλά και προκειμένου να συνδέσει τον κομματικό οργανισμό και τις λειτουργίες του με την εξωτερική έκφρασή του, που είναι κατ' εξοχήν η κοινοβουλευτική. Οι βουλευτές ενός κόμματος δεν είναι δυνατόν να το εκπροσωπούν θεσμικά και στη δημόσια σφαίρα, χωρίς να αναλαμβάνουν ένα ελάχιστο καθήκον αλληλεγγύης προς το κόμμα τους, πολύ περισσότερο που στις σύγχρονες κομματικές δημοκρατίες η ανάδειξη των αντιπροσώπων του λαού προϋποθέτει την ένταξή τους σε κάποιο κόμμα και τους συνδυασμούς του. Το ποσοστό παρακράτησης που επιλέγεται διασφαλίζει ώστε τα κοινοβουλευτικά στελέχη να μη συναινούν ούτε να ανέχονται τάσεις υπερχρέωσης του κόμματός τους, ενώ ταυτόχρονα το εναπομένον επιτρέπει την κάλυψη των δαπανών που σχετίζονται με τις ανάγκες άσκησης του λειτουργήματος των βουλευτών.

Τέλος, με το τρίτο άρθρο προβλέπεται η έναρξη ισχύος της παρούσας πρότασης νόμου.

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2021

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Τσίπρας Αλέξιος

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αθανασίου Αθανάσιος

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αμανατίδης Ιωάννης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αποστόλου Ευάγγελος

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Αχτσιόγλου Ευτυχία

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γεώργιος

Βασιλικός Βασίλειος

Βερναρδάκης Χριστόφορος

Βέττα Καλλιόπη

Βίτσας Δημήτριος

Βούτσης Νικόλαος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Γκιόλας Ιωάννης

Δραγασάκης Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσης-Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κατρούγκαλος Γεώργιος

Κάτσης Μάριος

Καφαντάρη Χαρά

Κόκκαλης Βασίλειος

Κουρουμπλής Παναγιώτης

Λάππας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Μουζάλας Γιάννης

Μπαλάφας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μπουρνούς Ιωάννης

Μωραΐτης Αθανάσιος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Ξανθός Ανδρέας

Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Παπαηλιού Γεώργιος

Παπανάτσιου Αικατερίνη

Παππάς Νικόλαος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Πολάκης Παύλος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σαντορινιός Νεκτάριος

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Σπίρτζης Χρήστος

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τζάκρη Θεοδώρα

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερóπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Τσίπρας Γεώργιος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φλαμπουράρης Αλέξανδρος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτου Τάκης

Χαρίτσης Αλέξιος

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Οικονομική εξυγίανση των πολιτικών κομμάτων

Άρθρο 1

Ανεκχώρητο κρατικής χρηματοδότησης έναντι απαιτήσεων από τραπεζικά δάνεια

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής :

«7. Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τους δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, εφόσον, προς εξασφάλιση των δανείων αυτών, εκχωρείται ή ενεχυριάζεται είτε η κρατική χρηματοδότηση που αφορά σε οικονομικό έτος μεταγενέστερο του έτους χορήγησης του δανείου είτε ποσοστό της κρατικής χρηματοδότησης που υπερβαίνει το 75% της ετήσιας χρηματοδότησης του δικαιούχου.»

2. Το άρθρο 32 του ν. 4531/2018 (Α' 62) αντικαθίσταται ως εξής :

«Η αληθής έννοια της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146) είναι ότι το ποσοστό εικοσιπέντε τοις εκατό (25%) της κρατικής χρηματοδότησης, την οποία λαμβάνουν οι δικαιούχοι της περίπτωσης ε.α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, είναι ανεκχώρητο έναντι των τραπεζικών απαιτήσεων που γεννώνται από τις δανειακές συμβάσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης αυτών.»

Άρθρο 2

Συμβολή των βουλευτών στην εξόφληση των δανειακών υποχρεώσεων των κομμάτων τους

Στον ν. 3023/2002 προστίθεται άρθρο 7Γ ως εξής :

«Άρθρο 7Γ

Παρακράτηση βουλευτικής αποζημίωσης

Όταν το σύνολο των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων πολιτικού κόμματος, σύμφωνα με τον ετήσιο ισολογισμό του, υπερβαίνει το δεκαπλάσιο της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που έλαβε το κόμμα αυτό κατά το ίδιο έτος, εξαιρουμένης τυχόν εκλογικής χρηματοδότησης, η Βουλή των Ελλήνων παρακρατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της βουλευτικής αποζημίωσης των μελών της οικείας κοινοβουλευτικής ομάδας, το οποίο αποδίδει σε ειδικό λογαριασμό που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να καταβληθεί για την εξόφληση απαιτήσεων που έχουν αναγγελθεί από τους δανειστές του οικείου κόμματος. Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών ρυθμίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την τήρηση και λειτουργία του ειδικού λογαριασμού.»

Άρθρο 3
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2021

Οι προτείνοντες Βουλευτές

Τσίπρας Αλέξιος

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αθανασίου Αθανάσιος

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αμανατίδης Ιωάννης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αποστόλου Ευάγγελος

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Αχτσιόγλου Ευτυχία

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γεώργιος

Βασιλικός Βασίλειος

Βερναρδάκης Χριστόφορος

Βέττα Καλλιόπη

Βίτσας Δημήτριος

Βούτσης Νικόλαος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Γκιόλας Ιωάννης

Δραγασάκης Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσης-Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κατρούγκαλος Γεώργιος

Κάτσης Μάριος

Καφαντάρη Χαρά

Κόκκαλης Βασίλειος

Κουρουμπλής Παναγιώτης

Λάμπας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Μουζάλας Γιάννης

Μπαλάφας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μπουρνούς Ιωάννης

Μωραΐτης Αθανάσιος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Ξανθός Ανδρέας

Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Παπαηλιού Γεώργιος

Παπανάτσιου Αικατερίνη

Παππάς Νικόλαος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Πολάκης Παύλος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σαντορινιός Νεκτάριος

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης

Σκούφα Ελισσάβετ (Μπέττυ)

Σπίρτζης Χρήστος

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τζάκρη Θεοδώρα

Τζανακόπουλος Δημήτριος

Τζούφη Μερόπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Τσίπρας Γεώργιος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φλαμπουράρης Αλέξανδρος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτου Τάκης

Χαρίτσης Αλέξιος

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος